

W y r o k

64
66

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Dnia 7. maja 1948 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie w Wydziale VII Karny w składzie :

Przewodniczący : Sędzia S.O. Kądziała Mieczysław

Ławnicy : Jan Drożdż, Ludwik Polak

Protokółant : apl. Grzegorz Władysław

w obecności Podprokuratora S.O. mgra Hordyńskiego Zbigniewa
rozpoznawszy w dniu 7 maja 1948 r, sprawę

Fryderyka Karola 2 im Steinbacha

ur. 23.X 1897 r, w Tomaszowie Mazowieckim , syna Leopolda i Emilii
z Kriegerów , wyzn. ewangelickiego , narod. niemieckiej , / Vd/
przynal. państw. polskiej , kupca , żonatego , zamieszkałego
w Toruniu ul. Strumykowa 2,

oskarżonego o to, że :

I. w marcu 1940 r, w Toruniu , będąc obywatelem polskim zgłosił
swoją przynależność do narodowości niemieckiej ,

II. w czasie od maja 1940 do 8 maja 1945 na obszarze Rzeszy nie-
mieckiej i na okupowanych ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej ,
należąc do sztafet ochronnych / Schutzstaffeln SS/ uznanych przez
narodowo socjalistyczne władze państwa niemieckiego , oraz pełniąc
w czasie od 28.VII 1944 r, do 18.I 1945 r, ostatnio w stopniu
SS- Rottenführera " obowiązki kierownika warsztatów naprawy *rolniczych*
obuwia wśród załogi obozu w Oświęcimiu - Brzezince , brał udział

w organizacji przestępczej , która drogą masowych morderstw głodowego wyniszczenia , niewolniczej pracy , terroru , grabieży mienia poniżenia i prześladowania ludności cywilnej krajów okupowanych oraz jeńców wojennych , miała na celu zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości.

o r z e k ł :

Uznaje winnym oskarżonego Fryderyka Karola Steinbacha że :

I. w marcu 1940 roku w Toruniu, będąc obywatelem polskim zgłosił swoją przynależność do narodowości niemieckiej,

II. w czasie od maja 1940 r, do 8 maja 1945 na obszarze Rzeszy niemieckiej i na okupowanych ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej należąc do sztafet ochronnych / Schutzstaffeln SS/ uznanych przez narodowo socjalistyczne władze państwa niemieckiego , oraz pełniąc w czasie od 28.VII 1944 r, do 18.I 1945 ostatnio w stopniu SS-Rottenführera obowiązki kierownika warsztatu naprawy odzieży i obuwia wśród załogi obozu w Oświęcimiu - Brzezince , brał udział w organizacji przestępczej , która drogą masowych morderstw głodowego wyniszczenia , niewolniczej pracy , terroru , grabieży mienia, poniżenia i prześladowania ludności cywilnej krajów okupowanych , oraz jeńców wojennych , miała na celu zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości,

Czyn opisany pod I stanowi zbrodnię z art. 1 dekretu z dnia 28.6 1946 r, Dz.U.R.P. r. 41 poz. 237 i za czyn ten na zasadzie art.1 cytowanego dekretu skazuje oskarżonego Fryderyka Karola 2 im. Steinbacha na karę więzienia przez dwa lata , utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat trzech , oraz przepadek całego mienia.

Czyny pod II opisane stanowią zbrodnię z art. 4 § 1 , § 3 lit.b/ dekretu z dnia 31.8 1944 r, w brzmieniu obw. Min.Spraw. z dnia 11.12. 1946 r, / Dz.U.R.P.Nr. 69 poz. 377 / i za czyny te na za-

67-65-111

sądzie art. 4 § 1 cytowanego dekretu przy zastosowaniu art. 36 kk. skazuje oskarżonego Fryderyka Karola 2 im. Steinbacha na karę więzienia przez pięć lat , utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg dziesięciu lat, oraz przepadek całego mienia.

Na zasadzie art. 31 kk. Sąd wymierza oskarżonemu Fryderykowi Karolowi 2 im. Steinbachowi , za przestępstwa pod I i II wymienione łączną karę sześciu lat więzienia , utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg dziesięciu lat , oraz przepadek całego mienia,

Na zasadzie art. 58 k.k. Sąd zalicza oskarżonemu Fryderykowi Karolowi 2 im. Steinbachowi na poczet orzeczonej kary , okres tymczasowego aresztowania od dnia 13. grudnia 1946 r, do dnia 7 maja 1948 r.

Od kosztów postępowania i opłat sądowych Sąd uwalnia oskarżonego Fryderyka Karola 2 im Steinbacha , które poniesie Skarb Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Odnośnie ust. I sentencji wyroku , na podstawie wyjaśnień oskarżonego Fryderyka Karola Steinbacha , zaprzysiężonych zeznań świadków Pawła Bylickiego , Czesławy Klomerówny , Olgi Wandy Kwiatkowskiej, odczytanych na rozprawie zeznań świadka Władysława Orchołskiego, odpisu wyciągu z ewidencji ludności , przyjął Sąd za udowodniony następujący stan faktyczny.

Oskarżony Fryderyk Karol Steinbach urodził się w Tomaszowie , a więc na ziemiach polskich , gdzie się też wychowywał .

Oskarżony przed wybuchem wojny 1939 był narodowości niemieckiej a obywatelstwo posiadał polskie . Przed wybuchem wojny w 1939 r, oskarżony nie wykazywał pochodzenia niemieckiego , a przeciwnie akcentował , że jest i czuje się nie Niemcem lecz Polakiem .

W szczególności bowiem w roku 1920 wstąpił do wojska polskiego ,

gdzie odbywał służbę jako kanonier w 8 pułku Artylerii Ciężkiej następnie w roku 1933 ożenił się z Polką, używał wyłącznie języka ~~niemieckiego~~ polskiego, w roku 1936 wstąpił z niemieckiej gminy ewangelickiej, a zgłosił swoją przynależność do polskiej gminy ewangelickiej, jak również w tym czasie wystąpił z niemieckiego Stowarzyszenia śpiewaczego, a wreszcie z chwilą wybuchu wojny z Niemcami we wrześniu 1939 powołany został do wojska polskiego i brał udział w walce z Niemcami do 23. września 1939 r. tj. do czasu dostania się do niewoli. Z niewoli niemieckiej został oskarżony zwolniony dnia 27. września 1939 podając, że jest narodowości niemieckiej.

Po powrocie z niewoli do Torunia, oskarżony, którego żona w Toruniu prowadziła sklep bławatny i chcąc prowadzić wygodne życie, mieć swobodę, oraz obawiając się utraty mieszkania i likwidacji przedsiębiorstwa handlowego starał się o uzyskanie "volkslisty".

Władze niemieckie ~~stwierdzały~~ stawiały oskarżonemu początkowo trudności w uzyskaniu "Volkslisty", motywując, że przed wojną wystąpił z niemieckiej gminy ewangelickiej, a wstąpił do polskiej gminy ewangelickiej, że wystąpił ze stowarzyszenia niemieckiego, że ożenił się z Polką i używał języka polskiego. Po dłuższych jednak staraniach uzyskał jednak oskarżony w roku 1940 tzw. "Volkslistę" w Toruniu, zaliczony został do III grupy narodowościowej. Na skutek dalszych starań oskarżonego a w szczególności wobec wstąpienia oskarżonego w roku 1940 do Allgemeine SS w roku 1942 otrzymał oskarżony tzw. "Volkslistę" II grupy narodowościowej.

Oskarżony tłumaczy się, że zgłosił swą przynależność do narodowości niemieckiej gdyż:

- 1/ przed wojną był narodowości niemieckiej i za Niemca był uważany przez Polaków, gdyż w akcjach przeciwniemieckich jakie były przed wojną jego sklep był pikietowany.
- 2/ obawiał się represji ze strony władz niemieckich a to zlikwido-

66 113
68

wania przedsiębiorstwa handlowego , wysiedlenia ,

3/ wreszcie tłumaczy się, że mimo zgłoszenia przynależności do narodowości niemieckiej okazywał czynnie pomoc społeczeństwu polskiemu.

Odnosnie tłumaczenia oskarżonego w punkcie 1/ wynikami przewodu sądowego ustalino , jak to wyżej Sąd podał w uzasadnieniu niniejszego wyroku , że oskarżony przed wybuchem wojny mimo, że był narodowości niemieckiej będąc obywatelem polskim wykazywał swą polskość i akcentował , że jest Polakiem , czego dowodzą fakty ustalone przewodem sądowym , że wystąpił przed wojną z niemieckiej gminy ewangelickiej a wpisał się do polskiej gminy ewangelickiej , że wystąpił ze stowarzyszenia niemieckiego śpiewaczego , że służył w wojsku polskim w r. 1920 i 1939 , że ożenił się z Polką i używał języka polskiego. Z zeznań zresztą świadków Pawła Bylickiego Czesławy Klamerówny , Olgi Wandy Wiatkowskiej , Władysława Orchołskiego , wynika , co też Sąd ustala , że oskarżony przed wojną był uważany przez ogół społeczeństwa w Toruniu za Polaka, a okoliczność , by sklep oskarżonego przed wojną w akcjach przeciwniemieckich miał być uważany za sklep Niemca , nie jest świadkom tym znana. Gdyby nawet istotnie tak było , że sklep oskarżonego był uważany za sklep niemiecki przez grupę ludzi występujących w akcjach przeciwniemieckich przed wojną nie dowodzi , by oskarżony podawał się za Niemca , gdyż akcja ta o ile nawet taka była, mogła mieć i podyktowana była celami konkurencyjnymi spotykanymi w kupiectwie przed wojną. tym też należy tłumaczyć okoliczność , że oskarżonego nie chciano przyjąć do stowarzyszenia kupców chrześcijańskich , przy czym w danym wypadku odgrywać mogły ponadto i względy wyznaniowe , gdy się zważy , że oskarżony jest wyznania ewangelickiego .

w tych warunkach odnośnie oskarżonego nie może mieć zastosowania przepis art. 4 § 3 dekr. z dnia 28.6.1946 Dz.U.R.P. nr. 41 poz. 257

Odnosnie tłumaczenia w ~~przedmiesia~~ punkcie 2/ , to już z ~~sanych~~ wyjaśnień oskarżonego wynika , że władze niemieckie wobec oskarżonego nie stosowały ani też nawet nie ~~uślowały~~ stosować jakichkolwiek represji , tj. czy zamknięcia interesu handlowego , czy też wysiedlenia , a sama obawa przed tym , nie wyczerpuje stanu faktycznego z art. 4 lit. a/ dekr. z dnia 28.6 1946 Dz.U.R.P.Nr. 41 poz. 237 tym więcej , że oskarżony po przyznaniu mu przez władze niemieckie III grupy narodowościowej , czynił zabiegi o uzyskanie II grupy narodowościowej , którą następnie w roku 1942 otrzymał . Postępowanie oskarżonego nie może go tym więcej usprawiedliwiać , że oskarżony był przecież człowiekiem jako kupiec zasobnym , a w dodatku bezdzietnym , a więc nie stało na przeszkodzie by w wypadku tych represji gdyby one nastąpiły, opuścił Toruń , jak wiele tysięcy innych Polaków mógł się osiedlić w tzw. Generalnym Gubernatorstwie.

Wreszcie odnośnie tłumaczenia oskarżonego w punkcie 3/ to przewodem sądowym nie stwierdzono, by oskarżony z narażeniem wolności i życia okazywał czynnie pomoc społeczeństwu polskiemu.

Powołani wyżej w niniejszym uzasadnieniu świadkowie nakreślili korzystnie sylwetkę oskarżonego jako człowieka co wynika również z przedłożonych zaświadczeń , jednakże pomoc ta oskarżonego nie była w tych rozmiarach i tych okolicznościach , by narażała oskarżonego na utratę wolności i życia.

Drobne usługi względnie chęć niesienia pomocy nie narażały oskarżonego jako Vd. na utratę wolności i życia , gdyż usługi te leżały w granicach możliwości oskarżonego jako Vd. i SS-mana , jakim był wówczas a nie były one wynikiem poświęcenia się oskarżonego z narażeniem wolności i życia.

W tych więc warunkach zachodzi brak wymogów z art. 4 lit. b/ dekr. z dnia 28.6 1946 Dz.U.R.P.Nr. 41 poz. 237 , któreby wykluczały ~~bezkarne~~ czynu przestępnego oskarżonego.

Z tych więc przyczyn , gdy w czynie oskarżonego mieszczą się wszystkie

znamiona zbrodni z art. 1 dekr. z dnia 28.6 1946 r, Dz.U.R.P. r.41 poz. 237, gdy wina oskarżonego zwała w zupełności udowodniona, przeto Sąd uznając oskarżonego winnym z art. 1 cytowanego dekretu skazał go na zasadzie art. 1 cytowanego dekretu za dokonane przez niego przestępstwo na karę 2 lat więzienia uznając karę tę za odpowiednią przewinieniu.

Przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę wszystkie okoliczności wymienione w art. 54 k.k. a w szczególności z jednej strony fakt, że oskarżony był narodowości niemieckiej, a więc nie czuł tak pełnej więzi z polskością, jego chwiejny charakter, jego pozytywne ustosunkowanie się przez świadczenie różnych usług swym znajomym, zaś z drugiej strony, że oskarżony będący człowiekiem wyrobionym życiowo, finansowo niezależnym, nie obciążonym dziećmi, a w dodatku będąc żołnierzem polskim ze względów i pobudek materialnych dopuścił się zdrady Narodu polskiego.

Orzeczenie o utracie praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oraz przepadku mienia opiera się na przepisie art. 2 cytowanego wyżej dekretu.

Udnośnie II ustępu sentencji wyroku.

Na podstawie wyjaśnień oskarżonego Fryderyka Karola Steinbacha, zeznań świadków Czesławy Klemerówny, Władysława Orcholskiego, przyjął Sąd za ustalone, że władze niemieckie przyjmując oskarżonego do III grupy Vd. wyraziły życzenie by ten wpisał się do Allgemeine SS. Oskarżony w roku 1940 w Toruniu zapisał się do Allgemeine SS w której to organizacji przebywał do 15/10 1942 r, uzyskując stopień Rotterfuhrera. Następnie powołany został 15/10 1942 do Waffen SS, jako SS-mann przydzielony został najpierw do obozu w Majdanku koło Lublina, a następnie 28.7.1944 przydzielony został do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu - Brzezince, w którym to ostatnim obozie był kierownikiem warsztatów, które dostarczały odzież i obuwie dla więźniów, a nadto dozorował więźniów pracujących w szwalni i warsztatach

69 115
67

szewskich.

Oskarżony przyznał , że w roku 1940 wstąpił do Allgemeine SS, jak również rakt , że od 22. lipca 1944 r, aż do 18. stycznia 1945 r, pracował jako SS-man w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu - Brzezince , jako kierownik i nadzorca warsztatów w których pracowali więźniowie , a ktore to warsztaty dostarczały odzieży i obuwia dla więźniów.

Organizacja sztafet ochronnych powołana została przez partię hitlerowską jako jej bojówka a następnie organizacja SS objęła część armii niemieckiej w postaci " Divisionen der Waffen SS" a także obozy koncentracyjne w formie oddziałów "SS Totenkopfverbände " Międzynarodowy Trybunał w Norymberdze uznając w wyroku swym organizację SS jako zbrodniczą , jako motyw tego , między innymi podał , że członkowie tej organizacji brali udział w załogach obozów koncentracyjnych , dopuszczając się tam zbrodni wojennych zbrodni przeciwko ludzkości.

Oskarżony który jak to wyżej ustalono od roku 1940 należał i wstąpił dobrowolnie do Allgemeine SS a następnie jako SS-man pełnił funkcje kierownika warsztatów w obozie koncentracyjnym od 22.7 1944 r, w Oświęcimiu Brzezince , czynem tym dopuścił się zbrodni z art. 4 § 1 i art. 4 § 3 lit. b/ dekretu z dnia 31.8 1944 r, w brzmieniu Obw. Min.Spraw. z dnia 11.12. 1946 r, Dz.U.R.P.Nr. 69 poz. 377/

Oskarżony zgłaszając swą przynależność do narodowości niemieckiej , a następnie wstępując do Allgemeine SS a wreszcie obejmując służbę w obozach koncentracyjnych , jako człowiek o pewnym poziomie intelektualnym zdawał sobie sprawę ze swych czynów przestępnych , gdyż jako Polak wiedział , że jego postępowanie było wręcz odmienne od innych Polaków , którzy w najtragiczniejszych chwilach pozostali Polakami i nie poszli na służbę przestępczą okupantowi.

Z tych więc przyczyn , gdy w czynach oskarżonego mieszczą się wszystkie znamiona zbrodni z art. 4 § 1 , i art. 4 § 3 lit. b/ dekretu z dnia 31.8 1944 r, w brzmieniu obw. Min.Spraw. z dnia 11.12 1946 r, Dz.U.R.P. Nr. 69 poz. 377 , Sąd uznając winę oskarżonego Fryderyka Karola Steinbacha za udowodnioną , skazał go na zasadzie art. 4 § 1 cytowanego dekretu przyz zastosowaniu art. 36 k.k. na karę więzienia przez lat 5 uznając karę tę za odpowiednią przewinieniu.

Przy wymiarze kary Sąd wziął pod rozwagę wszystkie okoliczności wymienione w art. 54 k.k. a w szczególności , iż oskarżony do Allgemeine SS wstąpił w roku 1940 dobrowolnie , by otrzymać II grupę Vd. że uczynił to bezpośrednio po zrzućeniu munduru żołnierza polskiego , przywdziewając mundur SS-mana , zaś z drugiej strony jego narodowość niemiecką , jego pozytywne ustosunkowanie się jako człowieka w stosunku do grona ludzi znanych mu przed wojną a wreszcie jego chłodny charakter i materialistyczny pogląd na życie i pochodzenie do problemów życiowych z materialnego punktu widzenia.

Orzeczenie o utracie praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oparł Sąd na przepisie art. 7 cytowanego dekretu.

Zgodnie z art. 31 k.k. Sąd za dokonane przez oskarżonego Fryderyka Karola Steinbacha przestępstwa pod I, i II w sentencji niniejszego wyroku wymienione , przy uwzględnieniu wyżej przytoczonych okoliczności z art. 54 k.k. wymierzył oskarżonemu Fryderykowi Karolowi Steinbachowi łączną karę sześciu lat więzienia , utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 10, oraz przepadek całego mienia.

Orzeczenie o zaliczeniu aresztu tymczasowego na poczet kary opiera się na przepisie art. 58 k.k.

Orzeczenie o kosztach postępowania opiera się na przepisie art.

598 kpk.

[Handwritten signatures]

[Handwritten notes at the bottom of the page]